

Badevandsprofil Hjarbæk Strand

Ansvarlig badevandsmyndighed

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune

Prinsens alle 5

8800 Viborg

Tlf.: 87 87 87 87

E-mail: naturogvand@viborg.dk

Web: <http://kommune.viborg.dk>

Medlemsstat	Danmark
Kommune	Viborg Kommune nr. 791
DKBW nr.	324
Stations nr.	L01
Stations Navn	Hjarbæk Fjord – Hjarbæk Strandpark
DKBW navn	Hjarbæk
Hydrologisk reference	M
UtmX	519953
UtmY	6265626
Referencen Net	EUREF89
UTMzone	32

FYSISKE FORHOLD

Strandbeskrivelse

Strandområdet er ca. 70 meter langt og 15 meter bredt. Sandstranden er etableret af Viborg kommune. Stranden er afgrænset på begge sider af sivbevoksning. Der er større opholdsareal ved parkeringspladsen, som ligger 100 meter fra stranden.

Badevandsbeskrivelse

Der er meget lavvandet. Bunden er en blanding af sand og småsten.

Der kan være problemer med tang i perioder med pålandsvind.

Faciliteter

- ◆ P-plads
- ◆ Toilet ved havnen
- ◆ Borde/bænke
- ◆ Skraldespande

STRANDKLASSIFIKATION

I løbet af badevandssæsonen udtager Viborg Kommune rutinemæssigt kontrolprøver af badevandet, der analyseres for to såkaldte indikatorbakterier; E.coli og enterokokker. Bakterierne findes i tarmkanalen hos dyr og mennesker. Derfor er de et godt tegn på, at der er sket fækal forurening af vandet – og dermed er der risiko for, at der er andre skadelige bakterier og virus i vandet.

Indholdet af de to fækale bakterier vurderes statistisk og klassificeres inden for fire klassifikationer, udmærket kvalitet, god kvalitet, tilfredsstillende kvalitet og ringe kvalitet. Klassifikationen Udmærket gives til badevande af bedst mulig kvalitet, hvor koncentrationen af fækale bakterier i badevandet er meget lav, mens klassifikationen Ringe gives til badevande, hvor koncentrationen af fækale bakterier i perioder er så høj, at der kan være en sundhedsmæssig risiko ved at bade i vandet.

Badevandet ved Hjarbæk Strand er for 2019 klassificeret som: **Tilfredsstillende** (opgjort på basis af data fra 2016-2019).

Badevandskvaliteten er tilfredsstillende

Udmærket
God
Tilfredsstillende
Ringe

GEOGRAFISKE FORHOLD

Stranden ligger på sydsiden af Hjarbæk fjord ved Hjarbæk by. Stranden er kunstig etableret og ligger 400 m fra havnen.

Det er et kunstig etableret strandområdet 70 m.

Hjarbæk Fjord er en gren af Limfjorden, syd for Lovns Bredning. Den ligger cirka 10 km nord for Viborg og 20 km øst for Skive.

Naturbeskyttelse

- ◆ Området ved stranden er ikke omfattet naturbeskyttelseslovens §3.
- ◆ Hele området i Hjarbæk Fjord er udpeget som NATURA-2000 områder: Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal, Skravad Bæk.

Opland og Spildevandsforhold

I det nære opland ligger Hjarbæk by og flere sommerhusområder. Ellers består oplandet primært af landbrugsarealer.

Hjarbæk by, Hjarbæk Camping, Gormendal og de fleste sommerhuse er kloakeret for spildevand, mens en del af Hjarbæk by er separatkloakeret. Regnvand fra det separatkloakerede område afledes via privat kloakanlæg til fire udløb til Hjarbæk Fjord (havnen). Spildevandet fra de resterende ca. 10 sommerhuse nedsives på egen grund.

Fiskbæk Renseanlæg renser spildevandet fra Fiskbæk, Hjarbæk, Kvols, Kølsen, Løgstrup, Rogenstrup, Romlund, Tårupgård og Vorde.

Der er fire regnvandsudledninger ved Hjarbæk havn som afleder vejvand og tagvand.

HYDROLOGISKE FORHOLD

Hjarbæk Fjord er en lavvandet fjord, men med en stor vandgennemstrømning, idet fire åer løber ud i fjorden.

Fjordens vandareal er på 24 km², som udgør 1,7 % af Limfjordens samlede areal. Samtidig udgør vandgennemstrømningen 16 % af den samlede vandtilførsel i Limfjorden.

Miljømålsætningen for Hjarbæk Fjord er ikke opfyldt. Derfor må bl.a. belastningen med næringsstofferne kvælstof og fosfor fra regnbetingede udløb ikke stige. Kommunen har

foretaget en beregning af belastningen med næringsstofferne kvælstof og fosfor fra de enkelte kilder i Viborg Kommune, der påvirker Hjarbæk Fjord.

Beregningerne viser at udledningen af fosfor fra natur og landbrug er ca. 83 % og udledningen fra punktkilder er ca. 17 %.

Tilløb/udledninger:

- ◆ Fra syd kommer Fiskbæk Å,
- ◆ Fra sydvest Jordbro Å
- ◆ Fra øst løber Skals Å og Simested Å ud i Hjarbæk Fjord.
- ◆ Afløb sker til Lovns Bredning via slusen

Strømforhold

Strømmen i fjorden går generelt mod nord ud gennem slusen ved Virksund men kan være påvirket af tidevandet og vindforhold. Ved højvande i Limfjorden lukker slusen til Hjarbæk Fjord.

Temperaturforhold

Vandtemperaturen i badevandsområderne ligger i sommerperioden på 13-21 grader.

Vanddybde

Hjarbæk Fjord er en 12 km lang og indtil 5 m dyb sydlig forgrening af Limfjorden. Badeområdet er meget lavvandet.

BADEVANDSKVALITET

Punktkilder til forurening	Vurderes kilden at kunne være årsag til forurening	Vurdering af risikoen for forurening fra kilden
Overløb fra en pumpestation i Hjarbæk by	Ja, det kan være årsag til kortvarig forurening af badevandet ved stranden som følge af ekstreme nedbørshændelser.	Pumpestationen pumper som udgangspunkt kun spildevand. Der er kun mulighed for nødoverløbsfunktion. Nødoverløbet aktiveres kun i helt særlige situationer og det vurderes, at risikoen for kortvarig forurening fra kilden pga. af overløb fra pumpestationen er lav.
Overløb fra 3 pumpestationer i Gormedal sommerhusområdet	Nej, da der ikke er overløb fra pumpestationerne.	Der er ingen overløbsmuligheder fra pumpestationerne. Spildevandet herfra føres gennem trykgravitationsledning langs kysten og forbi stranden til Fiskbæk renseanlægget. Kloakledningen fra

		Gormendal til parkeringspladsen ved standen på Strandvejen renses med et fast interval for at sikre gennemløb.
Overløbshændelser fra fælleskloakerede områder	Nej, der ikke er fælleskloakerede områder i det nære opland.	
Udløb fra renseanlæg pga. driftssvigt eller nødoverløb	Nej, der ligger ikke et renseanlæg i det nære opland til badestedet.	
Udledning fra ikke-kloakerede områder	Ja, der er ikke-kloakerede områder i det nære opland.	Udledning fra ikke-kloakerede områder vurderes ikke at udgøre en risiko for kortvarige fækale forureninger, da badevandsanalyserne viser, at der ikke forekommer forureninger af badevandet.
Udledning fra regnvandssystemer	Ja, der sker udledning fra regnvandssystemer i nærheden af badestedet.	Forurening fra udledninger fra regnvandssystemer vurderes at ikke udgøre en risiko for kortvarige fækale forureninger i badeområdet.
Gylleudslip	Nej, der ligger ikke gylletanke og større husdyrbrug tæt på badestedet.	
Tømning af toilettanke fra lystbåde	Ja, der ligger en lystbådehavn tæt på badestedet	I forbindelse med lystbådesejlads i området kan det ske forurening, hvis der tømmes toilettanker i vandet.
Diffuse kilder til forurening	Vurderes kilden at kunne være årsag til forurening	Vurdering af risikoen for forurening fra kilden
Udvaskning af næringsstoffer og pesticider fra oplandet	Ja, fordi der er landbrugsarealer i det nære opland.	Der vurderes at der vil ske udvaskning af både næringsstoffer og pesticider fra oplandet men ikke i et omfang der direkte giver problemer for badevandskvaliteten.

		Næringsstofferne kan påvirke algevæksten.
Andre kilder til forurening	Vurderes kilden at kunne være årsag til forurening	Vurdering af risikoen for forurening fra kilden
Algeopblomstring	<p>Ja, fordi algeopblomstringer kan forekomme i næringsrige fjorde når der er rigelige mængder lys, næringsstoffer og varme til stede.</p> <p>Algeopblomstringer er et fænomen, der oftest opstår efter længere tids varmt, vindstille og solrigt vejr. Disse, for alger, optimale betingelser for vækst, kan forekomme fra april til oktober måned.</p>	Det vurderes at der er risiko for at badestedet kan opleve problemer med alger.
Blågrønalger	<p>Ja, efter en længere periode med varmt og solrigt vejr – typisk i sensommeren kan blågrønalger give problemer med badevandskvaliteten.</p> <p>Blågrønalgerne har en fordel overfor andre algegrupper idet de er i stand til at optage frit kvælstof.</p>	<p>Det vurderes at der er en risiko for at badestedet kan opleve problemer med blågrønalger i sensommeren.</p> <p>Ved masseforekomster af blågrønalger kan koncentrationen af giftstoffer (cyanotoksiner) i vandet blive så høj, at det kan give ildebefindende hos badegæster og medføre død hos større dyr såsom hunde.</p>
Tang	Ja, fordi makroalger (tang) kan rives løs ved hårdt vejr og skylle op på stranden og skabe æstetiske problemer for badegæster, og nedbrydningen af tykke måtter af tang kan give iltmangel og uklart vand,	På grund af belastningen af Hjarbæk Fjord med næringsstoffer, er der ofte store mængder af tang i fjorden, som kan skylde på stranden. Der er en høj risiko for at der kan forekomme opskylning af tang i

	og kan give anledning til vækst af bakterier. Det er til stor gene for badende og beboere, fordi det lugter så fælt. Opskyllet er oftest helt ufarligt for mennesker, men det gør stranden uæstetisk.	badeområdet ved hårdt vejr og pålandsvind. Ved en besigtigelse af stranden i august 2020 var der større mængder opskyllet tang langs stranden.
--	---	--

FORVALTNINGSMÆSSIGE FORANSTALTNINGER TIL AT FOREBYGGE FORURENING

Kommunens spildevandsplan forebygger mod fremtidige fækkale forureninger og det vil også forbedre badevandskvaliteten i kommunen.

Sommerhusområderne i Hjarbæk planlægges kloakeret ifølge spildevandsplanen.

For at befæstede arealer i kommende byggemodninger ikke skal give øget belastning i oplandet til Hjarbæk Fjord, ønsker kommunen at etablere rensedamme ved de regnbetingede udløb i fjordens opland.

Badevandskvaliteten vil blive analyseret løbende i badesæsonen. Hvis der skulle opstå forureninger ved kommunens strande vil der blive opsat skilte om badeforbud på de berørte strande.

Kommunen vil i badesæsonen følge med i udviklingen af alger og blågrønalgaer i Limfjorden. Ved kraftige opblomstringer nær kommunens strande vil der blive opsat skilte om badeforbud på de berørte strande.

Gode Algeråd:

- ◆ Hvis vandet er varmt og vejret er godt, kan der være alger i juli og august.
- ◆ Hold øje med skilte, der fraråder badning.
- ◆ Gå ud i vandet til knæene og kig på dine fødder. Hvis du ikke kan se dem, kan vandet være så fyldt med alger, at du ikke bør bade.
- ◆ Bad ikke ved kraftigt skum i vandet, det kan være algeopblomstringer.
- ◆ Hold børn og dyr væk fra skumdannelser på stranden. Det kan være døde alger.

VARSLINGSSYSTEM VED FORURENING

Ved forurening af badevandet der udløser et badeforbud vil der være:

- ◆ Skiltning om midlertidig badeforbud på badestrand, parkeringsplads og adgangsveje.
- ◆ Information på hjemmesiden.

REVISION

Badevandsprofilen er udarbejdet i forbindelse med badevandssæsonen 2015 og revideret i 2019.